

mgr Kinga Sikorska

**ISTOTA I ZNACZENIE MOTYWACJI W PRACY ZAWODOWEJ
NAUCZYCIELI W NARRACJACH BIOGRAFICZNYCH
Streszczenie**

Dysertację poświęcono tematyce istoty i znaczenia motywacji w pracy nauczyciela. W ramach jej treści analizie poddano zarówno teorie motywacji oraz materiał empiryczny zebrany w ramach badania za pomocą wywiadu narracyjnego z nauczycielami.

Niniejsza praca badawcza nie była łatwa do realizacji ze względu na znalezienie odpowiednich uczestników do badania. Prezentowana koncepcja badawcza dotyczy istoty i znaczenia motywacji w pracy zawodowej nauczycieli. Jest to zjawisko trudno do jednoznacznego określenia. Zatem zdecydowano by pozyskać informację na drodze przeprowadzenia badań empirycznych stosując badania biograficzne. Niekiedy nawiązanie kontaktu z określonym nauczycielem nie skutkowało możliwością przeprowadzenia wywiadu narracyjnego z powodu brak wolnego czasu preferowanego nauczyciela. Dużą trudność stanowiła również interpretacja materiału empirycznego, a w szczególności tworzenie i nazywanie kategorii wylaniających się koncepcji. Wymagało to od badaczki dokonania szeregu prób wyłonienia najważniejszych treści w wypowiedzi nauczycieli. Otwartość i szczerść nauczycieli objętych badaniem umożliwiła zaproponowanie na podstawie ich wypowiedzi rekomendacji dla praktyki. Jest to niezwykle ważne, ponieważ badania pedagogiczne powinny służyć praktyce. Z badań wynika, że źródeł motywacji do pracy nauczycieli jest wiele. Tak samo jak i duża liczba dotyczy demotyatorów niesprzyjających chęci podjęcia pracy w tym zawodzie. Powszechnie znane jest każdemu człowiekowi pojęcie motywacji, gdyż towarzyszy mu ona niemal każdego dnia. Na co dzień większość z nas stawia sobie cele do jakich dąży. Począwszy od tych dotyczących rozkładu zajęć na określony dzień, a skończywszy na planach życiowych. Człowieka z natury możemy zaliczyć do istot niezwykle wymagających, ponieważ często zdarza mu się odczuwać poczucie niezaspokojenia. Jedno zaspokojone pragnienie prowadzi do chęci realizacji kolejnego dążenia. Często na owe działania wpływ mają czynniki wewnętrzne tj. nadzieja na sukces, ambicja, czy także odczuwany stres. Współczesna edukacja wymaga od nauczycieli posiadania nie tylko określonych kwalifikacji zawodowych i

kompetencji, ale i również cech osobowości jakie w połączeniu z silną motywacją wewnętrzną jednostki stworzą „idealnego edukatora”. Powszechnie wiadomo, iż każdy edukator wpływa na ucznia niemalże całym sobą. Zarówno za pomocą komunikacji niewerbalnej jak i werbalnej, swoim zachowaniem oraz rozumieniem świata. Należy również zastanowić się nad tym, czy ową profesję możemy uznać za zawód, czy powołanie. Również tą problematykę w owej pracy poruszyła badaczka.

Interpretacja oraz kategoryzacja zgromadzonego materiału empirycznego nie ma charakteru zamkniętego, czy ostatecznego ze względu na możliwość stworzenia badań wśród innych grup nauczycieli. Na tym etapie analizy dostrzega się możliwości tworzenia kategorii o jeszcze większym poziomie ogólności. Zaproponowana kategoryzacja wiedzy na temat motywacji do pracy w zawodzie nauczyciela, co najwyżej, otwiera przed badaczami możliwości dalszej eksploracji omawianego zjawiska, np. pod kątem poszukiwania rozwiązań w systemie oświaty względem wsparcia motywacji do pracy nauczycieli.

W pracy określono trzy główne cele. Są nimi: cel poznawczy, teoretyczny i praktyczny. Celem poznawczym było wydobywanie głębi kontekstów biograficznych mających wpływ na istotę i znaczenie motywacji w pracy zawodowej nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Opracowanie „mapy” motywacyjnej (w aspekcie aktywności zawodowej nauczycieli) stanowiło cel teoretyczny. Zaś celem praktycznym pracy było zaproponowanie rekomendacji dla polityków oświatowych i praktyków edukacyjnych, liderów środowisk edukacyjnych, dotyczących uwzględnienia istoty i znaczenia motywacji w pracy zawodowej nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej (z jednej strony mogą one stać się szansą nowatorskiego podejścia w zakresie procesu motywacyjnego, a z drugiej potwierdzić lub zweryfikować dotychczasowy stan wiedzy o uwarunkowaniach motywacji nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej). Wnioski z badań mają charakter poznawczy i mogą również posłużyć jako źródło informacji ułatwiające przygotowanie do zawodu nauczyciela oraz do chęci podjęcia przez niego próby realizacji określonych osiągnięć zawodowych na drodze samokształcenia.

Kinga Sikorska

Kinga Sikorska